

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

۵ ایلول ۳۳۸

نومرو : ۳۴

ایکسجی سنه: اوچنجی جلد

عینی زمانده قورولش همیار ساغتلرکی طیفیر طبقیر
ایشلردک !

*

حیاتک نجاعی نجبت ایله نفرتی جم ایدرک هر
ایکیشنی ده یاشاعه سنده در .

*

جغتیکده روح کی اوله کوره نکه واعتیادلری ،
ختی دلکاری واردرکه بونلر جمعیتی عاظه دن زیاده
تخریبه خلادمدرلر .

*

طبیعت آرزوچی هر وقت سوولشدر ؛ یالکز
هر وقت مودا اولامشدر .

*

شهرلیرک اوینجاقلری یا تیارولر ، یا سینه مالر
ویا . . . قیرلدر !

*

جرأت ، وجدک ساخته نسخه سیدر .

*

چوق کیمسه لر اخلاق دنجه طائیل جانلری
قورومق ایچون پایلامش بر حفظ الصحه ظن ایدرلر !

*

قلبیز یاشاقی ایسته ییلر دکالریک کرانته اولسون
ایناغیلدرلر .

*

کندیزی بیامه دیکه قدردن خوشود اولمایه جفر .

*

استقبال بیلنیردی ؛ داهیلرینی بیلیرسه !

*

شباریق امیدک موهسی مأیوسیندر .

*

استغناازه رغماً بزی الک صیتی زیارت ایدن
احباب « صیفیق » در .

*

فیلسوفر ، محروسته دینک سرحدلرله کوالی
معاظلدر .

*

هر جمیتک ایکی شاه آرزوسی واردر : اولا
اطاعت ایندیرمک ، صوکر اوماندا ایتک .

*

حریص جاه ، کیدیلرکی ، صیره سته کوره یالا-
نجیقندن خلوص پورولکه ؛ دسینه دن جیره ، کبردن
تزله کیمه سنی بیان بر مخلوقدر .

*

احترام سیز روح کولکسز آغاچ کیدیر .

*

فردی انکار ویا اهل ایدنل روحی دوز برآینه
ظن ایدیورلر ؛ حال بوکه اوکندیسنه عکس ایدن
هر شیئی بیک بر انکساره اوغمانان یجه نومسکلی
بر آینه در .

دارالفنون روحیات معلی

مصطفی شکیب

أَوْقَاتُ وَجْدِنَ

-۳-

اوکلاری قاپنک اوکنده براق ؛ آی عشق...
اوکلاری بن نه یابیم ؟ قاپنک اوکنده براق ؛ آفتام
اوستی کنج سودالیر اورادن کچرکن ایکیلیرلر ،
سنک براندینکی بیایرلر وقته لره یردن طویلایوب
باغچه لره کیدرلر ؛ براق طویلایسینلر ، براق کیتسینلر .
سن پروانه نکه قانادینی یاقان مشعلکی آل ، کوچوک
ومهب مشعلکی آل ! زبرانه جرعه قدر پورویه چاکه
دهلیز ، اوزون ، و سوزوق ، موج و قرا کافدر ودق
ایت که اطرافکی راصه لر صارماسین ، دقت ایت که
هرلرر آغایکی صوقاسین . آغیر آغیر ، آدم آدم ،
قیلن اینجه ، قیلچدن ککین کورینک اوستندن
پورونلر کی پورو ! کیجه یاریسی ، صاحبه قارشی ،
نه وقت ایترسه ک ، بنی سونش اوجاغک باشنده ،
یاب یالکز کولاری قاریشدر برکن پورورسک . کبر ،
هیچ سسلنده دن ... هیچ سسلنده دن ، آی عشق ! ...
ترده اوله ک و ناسل کسه ک بن سنی یانیرم ، مشله کی
شو رحله ناک اوستنده شوزهر شیشه سیله شوخچرک
اورته سته قوی ! وکل یاغیه اوطور ، تا یاغیه .
زهر شیشه سیله خچرک اورته سته دیورم ، نهدن
دور بیورسک ؟ تردک نه یدر ؟ بونلر سیددیکک ،
کورمدیکک شیلر میدر ؟ بونلر سکادیشارده براندینک
اوکلاردن ده مونس دگیلدر ؛ ایسته ، وحشی وحشی
کولومسه مکک باشلادک . ایسته طائیل آوک قوقوسی
آلش برتازی کی برون قانادلرک تیره یور ، ایسته ،
صولوپورسک ؛ ایسته صولوپورسک . . . آکلادک
دکلی ! ترده سسک ؟ کیمکله سک ؟ آکلادک دکلی ،
آی عشق ؟ اوت ، بوکور دیکک شیلر اولدر ، بن
اوم وساعت اوساعتدر . اوطور یاغیه . ده یاقین ،
ده یاقین ... باقی ، افرم ناسل تیره یور ، باقی ،
آلم ناسل یانیر ، باقی قلبه ، باقی قلبه ، ناسل
چار بیور ! سکاماجرای آکلانه چق دکلم . اوزماندن
بری نهل اولدی ، سن بندن آبی بیلیورسک ! یالکز
سکا صومق ایترمک بوندن صوکره نه اوله چق ؟
اک ایچدن ، اک دریندن کان سکله - بوله ؛ بن
ایچین هاتف سنک ! آه ، آلاری اوقدر صیقه ؛
آه کوزلرک ایچنه اوقدر شدله یاقه ! آه ، دور
دور ، هر طرفی آجی بیورسک ؛ حالا اسکسی کی
حشین و خاشاریسک ، حالا اسکسی کی . . . لکن ،
بن او اسک آدم دکلم ، کورم بیورمیسک ؟ شفاقرلم
ناسل بیاضلاغش ، کورم بیورمیسک ؟ یاناقلم ناسل
چوکش ، نه قدر ضعیف ، نه قدر محالیم ، حس
ایتمورمیسک ؟ شیمدی « امداد ! » دیه باغیریم .
بزاز مرحمت ، برآز شفت ، آی بی آمان عشق !
نهدیک ؟ اوخچردن ده کسکین اسم سنک
آغزکده نه آراپور ؟ تکرار ایته ، تکرار ایته ،
شو برارکده کتیردیکک مشعل نامنه ، شو مشعلک

فلسفیه

دربیرک خیالاندی

و

تحریرات روضیه

(مابعد ۱۱)

حال بوکه مختلف ضیاع کلام حادثلری ده دریندن
تدقیق ایدیلنجه خاطرلرک دماغه موضوع فوطوغراف
قلیه لرله فوتوغراف پلافرته تمیزنه امکان اولادینی
عیاناً کورینور . بکا صوراسه کن ماضینک تمایل
وصور ذهنیه سنی ، تعبیر دیکرله خاطرلرخی صافلایان
دماغ دکادر . دماغ وظیفه سی یالکز و یالکز حرکت
اعتیادلری جم اینکدر . بروقتلر شهرتی دیلاره داستان
اولان ضیاع کلام نظریه سی حقتده اوله یاغش اولدیم
تقدیرلری بوراده تکرار ایده چک دکلم . بونتیدلرم
علمی برنص پایسی ویرلش اولان موازات مذهبه
مجوم ایندیکی ایچون انتقادی متعاقب غریبه قارشیلانمش
وقط چوق کیمه دن تشریح هر ضریک ترقیاتی فکرلری
تصدیق ایتشدی . ا . بوخصوصده « پیرماری »
وشاکدرلرینک مساعیسی سزجه معلومدر [بوراده
یالکز انتقادک نتیجه لرخی خاطرلر لایقانه کیتفا ایده چکیم .
ضیاع کلام واقعه لرینک دقتل برتدقیقندن چیغان
نتیجه شودرکه مختلف ضیاع کلام خسته اقلرینک صفت
کاشقه لری اولان آفات دماغیه بالذات خاطرلری صاب
ایته دیکننه نظراً خاطرلر قشر دماغینک شو ویاپو
مئلنده مندرج اولمایه چنی کی دماغی آفتندن خراب
اولش خاطرلر ده بوقدر . بناء علیه دماغه عارض
اولان آفات مادیه حقیقت حالده خاطرلر عواجیرور ؛
آنجق خاطرلرک استجلای یالکانش برالیزور ویا
اشکال ایدیور . تعبیر دیکرله مختلرما کتیه سنی بوزیور

[*] « درگاه » نوسر : ۲۹ ، ۳۱ و ۳۲

یاشنده دوران شیلر نامنه وشو سونش اوجاق حق
ایچین سکا یالواریم ، او اسمی بردها غریبه ک آلمه !
صوص ، صوص ! آه ، ایسته ، دهلیزده کی راصه لر
اودانک ایچنه دولنه باشلادی ؛ ایسته کومه کومه
باشمک اوستنده اوجوشورلور ایسته ، آیاقلریمک
باصدینی برده عقرلرک خیشیرتیلرینی ایشیدییورم .
یایدینکی بکندکی ؟ خائن و سرخسز دوست !
دیورسک که بیراصه لر بن خاطرلرم ، بوهرلر بن
بشپانلرمدر ؛ بیلیورم ، بیلیورم هپسینی آیری آیری
طانیورم . فقط ایسته هم ؛ ای مهلاک مهمان ، نه
یابرسه ک یاب ، بونلری داغیت ، بونلری قوغ !
ناسل برکله ایله هپسینی جامرک ، هپسینی طوبلادکسه
یته برکله بول که هپسینی کیتسین ، هپسینی دفع اولسون !
صو بیورسک ، کوسکون کوسکون باقورسک ،
آیاغیه قالدک ، مشعلکی آلدک . ترده ؛ ترده ؛ ترده ؛

یعقوب قدری

تائیس

پایروس (*)

پوله دوشونیرکن اوکند آفاده دوران ضعیف، کوزلری یاریل یاریل یانان ، قاریشیق صاقالی وفوقی. الماده مزین البسه لی بریابانچی کوردی. آلدن آینه سی دوشدی و قورقودن باغیردی . بافوس حرکتش دورپور و تائیسک نه درجه کوزل اولدیغی کوردرک شوله دعا ایدیوردی : — اللهم ، شو قادیقک بوزی قولکی کنه کارکار ایده جک برده غنا بکله تئیب ایتسون . صوکره ، افاده مرابه جهد ایدرهک :

— تائیس ، دیدی ، بن اوزاقی بر قطعه ده ساکنم ، ملاحظه ک شهرتی بی مکا قادار کتیردی. دیورلرکه سن اوپوچلرک الک ماهری وقادیرک الک مقاومتی ایشسک. افسانوی ثروتکله ماشقه لره کفنده آکاتیلان شیریل نیل قایقچیلرک از بره بیلکلری قدیم « رودپس » ک خارق العاده حکایه سی خاطر لاتبور . ایشته بو سبیلره بناء سنی طایق اوزوسته قابلم . کورپورم که حقیقت حال شاهیه یه تقدم ایدیور . سن دینلرکندن بیک دفعه بیلکلی و بیک دفعه کوزلسک . شمدی سنی کوردرک دیورم که : « بر سرخوش کی صد الاغسزین اوکا یافلاشمق امکانسزدر .

بو سوزلر بالاتزام پوله سوله نلشدی . فقط دیندارانه بر غیرطه جوشان راهب اولری حقی برغلان ابله تبلیغ ایدیوردی . بوشانده تائیس کندی قورقوش اولان بوغرب مخلوقه منوینسزک حسن ایتدن باقور واونک قاپا و وحشی منظره سندن، نظرلرک محول اولدی منظم آتشدن متحیر اولور، طایق لردن بوسوتون باشقه اولان بو آدمک حال و حیاتی اوکرمکی مراق ایدیوردی. طایق براسنیز ابله جواب ویردی :

(*) « درگاه » نومرو: ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳

کورشلردر . بو حادثی تسم اختناقیک علام مرضیه سندن عدایدتله قارش باشقه مثالرده وارددر. مثلا طاعن سبورجیلری بوکسک بر اوچورومدن قولوم هولله دوشدکلری زمان ده عینی رؤیته مظهر اولورلر. کذا اوزرلرینه آتش ایدیلن عسکرلرک وریدلرلری طن ایتدکاری زمانلرده عینی حال واقع اولور . شو حالده بوتون ماضی غائب اولمش دکل بالعکس بیلیمین بربرده دائما حاضر و ناظردر. بونی کور بیلیمک ایچون بزی بوتون ماضیمزه رجعت ایتدیر جک مادی علاقه دن مزه برحال لازمدر .

— مابعدی وار —
دارالفنون روحیات علمی

مصطفی شکب

ایتدیکم صاقین آکلاشیلما سین . بورول بالعکس چوق مهمدر. چونکه شائیرله احوال و ایجاباتک استلزام ایتدی افعاله انطباق آتجی بوسایه ده در. شعور ، دماغک برافموله سی دکله ده اونی ایچنده یاشادیمز بودنیایه صرتکنز و صرط بولندیران آتجی دماغدر. بوسیدن دماغه ، « حیانه دقت عضوی » در، دیورم. بناء علیه دماغه حاسی اولاجک کخفیف برتغیر عضوی، آقون ، کتول کی موادک تسمیلرله اکثر حنتری ابضاح ایدن دواملی تسمیلر اولی بالطریق حیات ذهنیه ی تشویش ایتکله کایدلر . فقط بوتسمیلرله دوغرون دوغویه آتیزده اولان شعور اولایوب آتجی دماغدر . برچوقلرک طن ایتدکاری کی وجوده داخل اولان ویا وجوده تکران ایدن زهرلر قشر دماغیه مذکات عقلیه مزدن برنک شکل مادیسی تمیل ایدن برمیخانیکیت آرایوب بولور و بومیخانیکیت بوزولدی ایچوندکه خسته نه ده محاکمه سی بوزولور دکلد . بکا قایره زهرک تأثیرله آتیزده اولان دماغک آتجی عالم خارسی ابله اولان تراپلی و بالنتیه تشکرله عالم خارسی ، شعورله اشیاء آراسنده کی انصاف کوشور . یته برتمیل ابله افاده ایدرسک دیرزک دماغ ابله عالم خارسی ، ماده ابله تفکر یکدیگرینه کیش دیدی چرخلر کی در . بناء علیه دماغی آتیزده ایدن برزهرک ایدنی تأثیر بویکی دیشی چرخ آراسنده کی انصاف کوشتمک و بالنتیه دماغ ابله عالم خارسی آره سنده کی مشترک و آهنگدار فعالی بوزی در. یته کم سرخوشلرله دایرک اعلی منطقی دوشونه بیلکاری حالده عالم خارسی یه قارش و ازنلرله بوجالامدن ، اشیاء و موجوداتی قایق ، کوشک ، ترس و حتی یاکیش کورمکدن قورقورلما مقده درلر. رؤیالرمزده ده عینی حال واقع اولور . بوراده شائیرلری اولدقلری کی کورمه یه جک بر حاله یز . بناء علیه دماغک وظیفه سی شعور ویا حافظه یی عالم شائیه یعنی اشیاء خارجه و موجودات مادیه ی ربط ایتک و بوسایه ده احوال و ایجابات و واقی افعال و حرکتی، ده دوغروسی محیط خارجه یه انطباقی تأمین ایتکدر. بواضا حاته نظر شورینی حافظه دماغه عینی دکل بوتدن باشقه برشیدر . دماغک وظیفه سی عالم خارجه یه انطباقه مساعد و احوال و ایجابات مطایق فعل و عمل مجرالی شعوره آتجی و ایچانده یه عینی غایه ابله بوجرالی تحدید ویا سید ایتکدر . دماغ ، شعورمزی ، خارجه لر مزی داغیامدن، صاغه صوله صایلمدن منع ایدن واونی یالکرا وکنه دفته توجیه ایدن بر آتندر . یته کم بوحقیقی حافظه نک فعالیترلرله عیناً کوره بیلیرز . اوله روحی واقعه لر وارکه ماضیمزک الک خرده قهرعانه قادار اونویلمه ایدنی و روحده هیچ بر خاطرله نک تماماً غائب اولمادی کوستریور . مثلا دکره دوشدکی ویا یه جکله یکی حالده ناصیه قوریلوب صاغه قالا لره نقل ایتدکاری به باقیایره بونر تام حیاته و داغ ایده جکاری آتده بوتون ماضیلری برلحه بصرده سریع بر پانوراما حالنده

ویالکز بومیخانیکیه مؤثر اولور . ده آتجی سوله مک لازم کلیرسه دماغک وظیفه سی : روح بر خاطرله محتاج اولجه دوغمی اوزره اولان حرکت و وضعیتر ایچندن بو خاطرله نام چرچیه اولایله جک بر حرکتی بدنه ویردیرمکدن عبارتدر . بو چرچیه اثبات وجود ایدنجیه خاطرله کسیدلرکدن کلرک چرچیه سی ایچنه برلشیر . شو حالده عضو دماغی خاطرلرک چرچیه لرلی حاضرلارسه ده خاطرلری بالادت تدارک ایتز . ایشته حافظه کلام خسته لفلرک ایچندن ایچیه تدقیق و تعمیق بزی بونیجه یه ایصال ایتدی کی حافظه نک تمیل روحیه سی ده عینی نتیجه ی حسن ایتدیرمکدر .

مفکره نک دیگر افعولله ده تدقیق ایدنجیه بو واقعه لره دخی تلقین ایده جکی ایلک فرضیه حیات ذهنیه ابله حیات دماغیه آراسنده قطعی بر موازات اولمادیدر . مثلا حافظه عملیه سندن اولدنی کی تمکرده دخی دماغک وظیفه سی ، روحک تفکر ایتدی ویا احوال و ایجاباتک تفکر دعوت ایتدی شیلرک ساده جه اوضاع و حرکتی وجوده اویانمقدن عبارت کی کورونمکده در . ایشته بو ملاحظیه میندیرکه یازیلرله چوق کره دماغی بر « باندومیا آلی » نه تشبیه ایش و علاوه ایتشدم : « فعالیت تامه حالنده بولنان بر دماغک ایچنه باقه بیلجک و آتوملرک حرکتلری تعقیب ایتک صورتیه بونلرک بوتون یایدقلری تفسیر ایدم بیلجک؛ برآدام هیچ شیه یوق که بو حرکتلر بعضی شیرلر اوکره نه جک فقط بو اوکره میلن شی ذهنده کین عثمان حاتمک آتجی بر قاج داملاسی اولاجقدر . مثلا تام اولارک اوکره نیله بیلجک شیرلر آتجی بدنک اوضاع و حرکتلریه قابل افاده اولان واقعه لردن بونی برحال روحینک متنواسی ایچندن ایفا ایتدک و دوغمی اوزره بولنان قسم فعالیت باشقه برنی دکلد . متباقی واقعات روحیه — که برخیز قادار زنگیندر — نظر رؤیتدن تماماً قایه جی ویا قالا نه مایه جدر . بوضعیتد بر مترسک شعوره کین بوتون تفکرات و حسابانه قارش و وضعی طریقه ده کی آتورلرک یالکز حرکتلری کوریده سوزلری ایشتمه یین برعاشاکری آتدیرر . « باشقه برتمیل کتیرمک لازم کلیرسه دیه بیا یز که بوضعیت شف دورکترک دکک حرکتلری کوریده سه نفوقی ایشتمه یین برآدامک وضعیتدر . حادثات دماغیه نک حیات ذهنیه یه نسبی شف دورکترک اوضاع و اشاراتک سه نفویه نسبی کیدر . شف دورکترک ناصیل موسیقینک روحی ، کندی دکل آتجی اوضاع و حرکت ابله قابل افاده اسکلتی ترسم ایدیورسه دماغه روحک آتجی حرکتی تلفظلری چیریزور . بناء علیه روحک بوکسک عملیه لرلی قشر دماغی داخلنده کورمک ممکن دکلد . الحاصل دماغ ، حاسی اولان افعولله لرلی خارجه ده حیات ذهنیه نک ، بوکسک حالات روحیه نک آتجی باندومیا سی کوستره بیلیر .

مروضاتدن دماغک اویسادنی بوباندومیا یی استغفار